ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

_____Алла СВІТЛИЧНА

(протокол «01» вересня 2026 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Актуальні проблеми аграрного, земельного та екологічного права

освітньо-професійна програма	Право
спеціальність	D8 Право
галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
рівень вищої освіти	Магістр

Навчально-науковий інститут економіки, управління,
права та інформаційних технологій

Полтава

2026– 2027 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми аграрного, земельного та екологічного права» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Право спеціальності D8 Право

Мова викладання: державна

Розробник:
Павло Шведенко, доцент кафедри підприємництва і права, к.ю.н, доцент

«01» вересня 2026 року _____ Павло ШВЕДЕНКО

Погоджено гарантом освітньої програми «Право»

«01» вересня 2026 року _____ Олександр КАЛЬЯН

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Право»

протокол «01» вересня 2026 року №1

Голова ради з якості
вищої освіти спеціальності «Право» _____ Олександр КАЛЬЯН

©ПДАУ 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	150	150
Кількість кредитів	5	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	1 (D8ПР_мд_2026)	1 (D8ПР_мз_2026)
Семестр	1	1
Лекції (годин)	26	16
Практичні (семінарські) (годин)	24	10
Самостійна робота (годин)	100	124
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота), годин	-	60
Вид підсумкового контролю	Екзамен	Екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни:

Формування у здобувачів вищої освіти системи знань щодо проблем теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин на національному та міжнародному рівнях, а також системного розуміння сучасної практики правозастосування норм цивільного та господарського законодавства з можливістю прогнозування подальших шляхів (тенденцій) розвитку юридичної науки відповідній сфері.

.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна вивчається на першому році навчання другого (магістерського) освітнього рівня, є вихідною і не потребує обов'язкового попереднього вивчення освітніх компонентів.

Передумови вивчення дисципліни обумовлені складанням таких компонентів як:

ЄФВВ – форми вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, яка передбачає оцінювання рівня підготовленості вступника з фаху (конституційне право України; адміністративне право України; адміністративне судочинство в Україні; цивільне право України; цивільне процесуальне право України; кримінальне право України; кримінальне процесуальне право України; міжнародне публічне право; міжнародний захист прав людини).

ЄВІ – форми вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, яка поєднує тест загальної навчальної компетентності (критичне читання; аналітичне письмо; комунікація й медіація. Логіко-аналітичний компонент що включає наступні складники: логічне мислення; аналітичне мислення) та тест з іноземної мови.

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками іншихпрофесійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові):

СК 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК. 12 Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності тавідповідальності правника.

СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК 16. Здатність до правозастосування у сфері управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі діяльності суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

СК 17. Здатність до критичного аналізу правових явищ та науково обґрунтованого застосування норм земельного права.

СК 18. Здатність до аналізу економіко-правового механізму природокористування, охорони навколишнього природного середовища та правозастосування норм екологічного права.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 18. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

ПРН 19. Аналізувати правові явища та науково обґрунтовано застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.

ПРН 20. Аналізувати показники щодо функціонування економіко-правового механізму природокористування, охорони навколишнього природного середовища та застосувати норми екологічного права для вирішення поставлених завдань.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання ***(визначений освітньою програмою)***	**Очікувані результати навчання навчальної дисципліни**
ПРН 2.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного та господарського права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного та господарського права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного та господарського права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного та господарського права
ПРН 3.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного та господарського права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного та господарського права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного та господарського права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного та господарського права
ПРН 12.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного та господарського права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного та господарського права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного та господарського права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного та господарського права
ПРН 14.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного та господарського права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного та господарського права

	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного та господарського права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного та господарського права
ПРН 18.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного та господарського права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного та господарського права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного та господарського права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного та господарського права
ПРН 19.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного та господарського права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного та господарського права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного та господарського права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного та господарського права
ПРН 20.	володіти концептуальними науковими та практичними знаннями інститутів цивільного та господарського права
	володіти поглибленими когнітивними та практичними уміннями/навичками, демонструвати майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних і спеціалізованих задач у сфері цивільного та господарського права
	доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, власного досвіду та аргументації з питань цивільного та господарського права
	формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти функціонування норм цивільного та господарського права

6. Методи навчання і викладання:

Словесні методи (лекція, бесіда); *наочні методи* (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); *практичні методи* (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики, конспектування), *методи самостійної роботи* (виконання завдань самостійної роботи), *методи формування пізнавальних інтересів* (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), *інтерактивні методи* (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії)

7. Програма навчальної дисципліни :

Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела цивільного та господарського права;

Тема 2. Вчення про юридичні особи;

Тема 3. Об'єкти цивільних прав;

Тема 4. Вчення про речові права;

Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності;

Тема 6. Вчення про правочини;

Тема 7: Зобов'язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин.

Тема 8: Договірні зобов'язання суб'єктів цивільних та господарських відносин.

Тема 9. Недоговірні зобов'язання та їх система;

Тема 10. Вчення про цивільно-правову відповідальність;

Тема 11: Проблемні питання спадкових правовідносин;

Тема 12: Медіація – альтернативна процедура врегулювання цивільного та господарського спору.

Тема 13: Міжнародно-правові аспекти регулювання цивільних та господарських правовідносин.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма (D8ПР_мд_2026)				заочна форма (D8ПР_мз_2026)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела цивільного та господарського права	11	2	2	7	11	2	-	9
Тема 2. Вчення про юридичні особи	12	2	2	8	9	-	-	9
Тема 3. Об'єкти цивільних прав	12	2	2	8	14	2	2	10
Тема 4. Вчення про речові права	12	2	2	8	10	-	-	10
Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності	11	2	2	7	9	-	-	9
Тема 6. Вчення про правочини	12	2	2	8	14	2	2	10
Тема 7: Зобов'язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин	12	2	2	8	11	2	-	9
Тема 8: Договірні зобов'язання суб'єктів цивільних та господарських відносин	11	2	2	7	12	2	-	10
Тема 9. Недоговірні зобов'язання та їх система	12	2	2	8	14	2	2	10
Тема 10. Вчення про цивільно-правову відповідальність	12	2	2	8	11	-	2	9
Тема 11: Проблемні питання спадкових правовідносин	11	2	2	7	12	2	-	10
Тема 12: Медіація – альтернативна процедура врегулювання цивільного та господарського спору	10	2	-	8	11	-	2	9
Тема 13: Міжнародно-правові аспекти регулювання цивільних та господарських правовідносин	12	2	2	8	12	2	-	10
Індивідуальні завдання або (у т. ч. індивідуальні завдання)	-	-	-	-	60	-	-	60
Усього годин	150	26	24	100	150	16	10	124

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (D8ПР_мд_2026)	заочна форма (D8ПР_мз_2026)
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела цивільного та господарського права	2	-
Тема 2. Вчення про юридичні особи	2	-
Тема 3. Об’єкти цивільних прав	2	2
Тема 4. Вчення про речові права	2	-
Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності	2	-
Тема 6. Вчення про правочини	2	2
Тема 7: Зобов’язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин	2	-
Тема 8: Договірні зобов’язання суб’єктів цивільних та господарських відносин	2	-
Тема 9. Недоговірні зобов’язання та їх система	2	2
Тема 10. Вчення про цивільно-правову відповідальність	2	2
Тема 11: Проблемні питання спадкових правовідносин	2	-
Тема 12: Медіація – альтернативна процедура врегулювання цивільного та господарського спору	-	2
Тема 13: Міжнародно-правові аспекти регулювання цивільних та господарських правовідносин	2	-
Разом	24	10

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма (D8ПР_мд_2026)	заочна форма (D8ПР_мз_2026)
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела цивільного та господарського права	7	9
Тема 2. Вчення про юридичні особи	8	9
Тема 3. Об’єкти цивільних прав	8	10
Тема 4. Вчення про речові права	8	10
Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності	7	9
Тема 6. Вчення про правочини	8	10
Тема 7: Зобов’язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин	8	9
Тема 8: Договірні зобов’язання суб’єктів цивільних та господарських відносин	7	10
Тема 9. Недоговірні зобов’язання та їх система	8	10
Тема 10. Вчення про цивільно-правову відповідальність	8	9
Тема 11: Проблемні питання спадкових правовідносин	7	10
Тема 12: Медіація – альтернативна процедура врегулювання цивільного та господарського спору	8	9
Тема 13: Міжнародно-правові аспекти регулювання цивільних та господарських правовідносин	8	10
Разом	100	124

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання / Результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
ПРН 2.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен
ПРН 3.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен
ПРН 12.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен
ПРН 14.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен
ПРН 18.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен
ПРН 19.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен
ПРН 20.	**Поточний контроль**: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів; виконання контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти). **Семестровий контроль**: екзамен

Критерієм успішного здобуття освіти є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом здобуття освіти. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів здобуття освіти.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
Денна форма здобуття освіти

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				**Разом**
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела цивільного та господарського права	3	31	1	–	4
Тема 2. Вчення про юридичні особи	3		1	–	4
Тема 3. Об'єкти цивільних прав	3		1	–	4
Тема 4. Вчення про речові права	3		1	–	4
Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності	3		1	–	4
Тема 6. Вчення про правочини	3		1	–	4
Тема 7: Зобов'язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин	3		1	–	4
Тема 8: Договірні зобов'язання суб'єктів цивільних та господарських відносин	3		1	–	4
Тема 9. Недоговірні зобов'язання та їх система	3		1	–	4
Тема 10. Вчення про цивільно-правову відповідальність	3		1	–	4
Тема 11: Проблемні питання спадкових правовідносин	3		1	–	4
Тема 12: Медіація – альтернативна процедура врегулювання цивільного та господарського спору	-		1	–	4
Тема 13: Міжнародно-правові аспекти регулювання цивільних та	3		1	–	35

господарських правовідносин					
Екзамен				20	**20**
Разом	36	31	13	20	**100**

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				**Разом**
	виконання вправ на практичних заняттях	написання контрольної роботи	виконання завдань самостійної роботи	екзамен	
Тема 1. Доктринальні уявлення про предмет, метод, функції, принципи і джерела цивільного та господарського права	–	42	1	–	1
Тема 2. Вчення про юридичні особи	–		1	–	1
Тема 3. Об’єкти цивільних прав	5		1	–	6
Тема 4. Вчення про речові права	–		1	–	1
Тема 5. Вчення про право інтелектуальної власності	–		1	–	1
Тема 6. Вчення про правочини	5		1	–	6
Тема 7: Зобов’язальне право: проблеми теорії і практики нормативного регулювання цивільних та господарських відносин	–		1	–	1
Тема 8: Договірні зобов’язання суб’єктів цивільних та господарських відносин	–		1	–	1
Тема 9. Недоговірні зобов’язання та їх система	5		1	–	6
Тема 10. Вчення про цивільно-правову відповідальність	5		1	–	6
Тема 11: Проблемні питання спадкових правовідносин	–		1	–	1
Тема 12: Медіація – альтернативна процедура врегулювання цивільного та господарського спору	5		1	–	6
Тема 13: Міжнародно-правові аспекти регулювання цивільних та господарських правовідносин	–		1	–	43

Екзамен				20	**20**
Разом	25	42	13	20	**100**

Усі форми контрольних заходів повинні містити шкалу та критерії оцінювання результатів навчання.

Денна форма здобуття освіти

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Завдання виконано повністю, правильно та обґрунтовано. Студент правильно застосовує норми цивільного права (зокрема положення Цивільного кодексу України), логічно аналізує ситуацію, використовує правову термінологію, наводить приклади та робить аргументовані висновки.
2	Завдання виконано частково, з помилками. Студент має базове розуміння матеріалу, але допускає помилки у застосуванні норм цивільного права і господарського права, обґрунтування поверхневе.
1	Завдання виконано з істотними помилками. Відповідь фрагментарна, відсутнє належне обґрунтування, студент слабо орієнтується в нормах цивільного права і господарського права.
0	Завдання не виконано або виконано неправильно. Відсутнє розуміння суті завдання та застосування норм цивільного права і господарського права.

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Робота виконана правильно, змістовно та відповідає суті питання. Студент володіє базовою термінологією цивільного та господарського права, орієнтується в актуальних проблемах їх розвитку, може посилатися на норми національного законодавства та окремі міжнародні стандарти або практику.
0	Робота відсутня, неправильна або не розкриває суті питання. Відсутнє розуміння актуальних проблем цивільного та господарського права, не використовується юридична термінологія та обґрунтування.

Шкала та критерії оцінювання

Розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-31	По темі передбачено 31 тестових завдань (1 бал за кожну правильну відповідь)

Шкала та критерії та оцінювання

Екзамен

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного питання	**9 -10**	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
Для 2-го теоретичного питання	**9 -10**	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

Заочна форма навчання

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Завдання виконано повністю, правильно та обґрунтовано. Студент правильно застосовує норми цивільного права (зокрема положення Цивільного кодексу України), логічно аналізує ситуацію, використовує правову термінологію, наводить приклади та робить аргументовані висновки.
3-4	Завдання виконано частково, з помилками. Студент має базове розуміння матеріалу, але допускає помилки у застосуванні норм цивільного права і господарського права, обґрунтування поверхневе.
1-2	Завдання виконано з істотними помилками. Відповідь фрагментарна, відсутнє належне обґрунтування, студент слабо орієнтується в нормах цивільного права і господарського права.
0	Завдання не виконано або виконано неправильно. Відсутнє розуміння суті завдання та застосування норм цивільного права і господарського права.

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Робота виконана правильно, змістовно та відповідає суті питання. Студент володіє базовою термінологією цивільного та господарського права, орієнтується в актуальних проблемах їх розвитку, може посилатися на норми національного законодавства та окремі міжнародні стандарти або практику.
0	Робота відсутня, неправильна або не розкриває суті питання. Відсутнє розуміння актуальних проблем цивільного та господарського права, не використовується юридична термінологія та обґрунтування.

Шкала та критерії оцінювання

Написання контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
36-42	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію
23-35	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
12-22	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-11	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання

Шкала та критерії та оцінювання

Екзамен

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного питання	**9 -10**	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
Для 2-го теоретичного питання	**9 -10**	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	6 - 8	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	4-5	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-3	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни (за потреби)

Ноутбук, хмарні додатки Google, Internet-браузери, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проєктор, екран). Бібліотека юридичної літератури ПДАУ (https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury), Електронний репозитарій ПДАУ (http://dspace.pdau.edu.ua:8080)

13. Політика навчальної дисципліни

Перескладання видів робіт відбувається відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. Повторне виконання завдань поточного контролю з метою підвищення раніше отриманої оцінки або збільшення кількості балів не допускається. Здобувач вищої освіти, який одержав під час семестрового контролю незадовільну оцінку F має право повторно опанувати освітній компонент.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету, в якому регламентовано процедуру розгляду порушення академічної доброчесності. Обов'язковими вимогами є: виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів; у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора; включати до академічного твору раніше створений ним академічний твір (повністю або частково) лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

Використання технологій штучного інтелекту під час виконання завдань самостійної роботи допускається за умови дотримання законодавства України, цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності ПДАУ, та вимог внутрішніх актів Університету, зокрема, Правил використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі ПДАУ. Інструменти ШІ можуть використовуватися здобувачами вищої освіти як допоміжний засіб для пошуку та структурування інформації, генерування ідей, формулювання запитань, мовного редагування висновків та пропозицій. У разі використання при виконанні творчих завдань (розв'язання ситуаційних завдань) текстів, зображень, даних або інших результатів, згенерованих ШІ, здобувач вищої освіти повинен зазначити факт такого використання у виконаному завданні самостійної роботи із зазначенням інструменту ШІ та способу його використання. Не допускається використання ШІ для повного виконання завдання самостійної роботи, подання згенерованих ШІ результатів як власного результату навчальної діяльності без зазначення факту їх використання, створення або подання недостовірної, сфабрикованої чи фальсифікованої інформації, генерування неіснуючих джерел, посилань або інших даних. У разі встановлення факту таких порушень здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати нове завдання самостійної роботи.

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлені терміни. Оцінки, отримані здобувачем вищої освіти, вносяться викладачем в електронний журнал АСУ ПДАУ. Пропущені без поважної причини заняття опрацьовуються самостійно. У разі невиконання здобувачем вищої освіти завдань або неучасті в заходах поточного контролю за відповідний вид навчальної діяльності виставляється оцінка «0» балів. Здобувач вищої освіти має право підвищити результати поточного контролю шляхом виконання відповідних завдань до початку

семестрового контролю, окрім тих, які проводилися під час аудиторних занять. Відпрацювання пропущених заходів поточного контролю здійснюється виключно з метою оцінювання результатів навчання, які не були оцінені у встановлені строки.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування онлайн-курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо з подальшим перезарахуванням здобутих результатів навчання як частини навчальної дисципліни. Перезарахування може відбуватися упродовж семестру, у якому відбувається опанування освітнього компонента, не пізніше ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю.

Відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ студенти мають право оскаржувати результати контрольних заходів. Підставами для оскарження можуть бути випадки недотримання викладачем встановленої системи оцінювання, зазначеної в робочій програмі навчальної дисципліни, силабусі, необ'єктивне оцінювання, або наявність конфлікту інтересів, про існування якого студент не був і не міг бути обізнаним до проведення оцінювання. Оскаржити результат можна не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для цього здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету. Результатом розгляду апеляції є прийняття комісією рішення, що попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання з відповідного освітнього компонента і не змінюється або рішення, що попередня оцінка знань здобувача не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки.

14. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні:

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.
3. Про акціонерні товариства : Закон України від 27 лип. 2022 р. № 2465-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 28. Ст. 104.
4. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 6 лют. 2018 р. № 2275-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 13. Ст. 69.
5. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18 жовт. 2018 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. Ст. 74.
6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління : Закон України від 22 лют. 2024 р. № 3602-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2024. № 18. Ст. 87.
7. Про електронну комерцію : Закон України від 3 вер. 2015 р. № 675-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 45. Ст. 410.

Основні:

1. Актуальні проблеми цивільного права : підручник / [Є. О. Харитонов, О. І. Харитонова, Н. Ю. Голубєва та ін.] ; за ред. Є. О. Харитонова, Н. Ю. Голубєвої. 2-ге вид., перероб. і допов. Одеса : Фенікс, 2021. 512 с.
2. Цивільне право України : підручник : у 2 т. / [В. І. Борисова, Л. М. Баранова, І. В. Жилінкова та ін.] ; за ред. В. І. Борисової. Харків : Право, 2023. Т. 1. 640 с.

3. Актуальні проблеми господарського права та процесу : навч. посіб. / [О. П. Подцерковний, О. О. Квасніцька, Т. М. Степанова та ін.] ; за ред. О. П. Подцерковного. Одеса : Юридична література, 2022. 368 с.
4. Господарське право України : підручник / [В. С. Щербина, В. В. Рєзнікова, Н. Б. Пацурія та ін.] ; за ред. В. С. Щербини. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 600 с.
5. Корпоративне право України : підручник / [В. В. Луць, Г. В. Вронська, О. М. Вінник та ін.] ; за ред. В. В. Луця. Київ : Право, 2022. 480 с.

Допоміжні:

1. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. Цивільний позов в кримінальному процесі. *Актуальні питання у сучасній науці.* 2023. № 5(11). С. 247–262. URL: http://surl.li/krfs
2. Кальян О.С., Купченя Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство».* 2023. № 3. С.215-218. URL : http://surl.li/krfru
3. Yasnolob, I.O., Chayka, T.O., Gorb, O.O., Kalashnyk, O.V., Konchakovskiy, Ye.O., Moroz, S.E., Shvedenko, P.Yu. (2019). Using resource and energy-saving technologies in agricultural production as a direction of raising energy efficiency of rural territories. Ukrainian Journal of Ecology, 9(1), 244-250. (Scopus).
4. Gorb, O., Yasnolob, I., Chayka, T., Shvedenko P. Ecological-agrochemical land evaluation and classification under organic farming. Journal of Environmental Management and Tourism, 2020, 11(6), стр. 1588–1595 (Scopus).
5. Demianenko, N., Yasnolob, I., Gorb, O., Shvedenko, P., Bardina, T. Innovative approaches to the formation and development of the startup ecosystem. Journal of Environmental Management and Tourism, 2023, 12(3), стр. 668–676 (Scopus).
6. Shevchenko, N., Marukhlenko, O., Trach, O., Shvedenko, P., Dubovych, O. The Use of Data Analytics in Public Administration for Corruption Prevention During Hybrid Warfare, Pakistan Journal of Criminology, 2024, 16(2), с. 943–958
7. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум В. О. Бажанов, О. О. Білик-Ромащенко, Т. В. Боднар, Е. М. Грамацький, І. А. Діковська, А. О. Кодинець, О. В. Кохановська, Р. А. Майданик, Л. В. Панова, Ю. Д. Притика, Л. І. Радченко, В. В.Цюра / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І. А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 368 с.
8. Житлове право України : навч. посіб. для підгот. до іспит. упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. Київ : Центр учбов. літ., 2020. 250 с.
9. Козловський. Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник Є. В. Козловський ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Цен тр учбової літератури, 2021. 272 с.
10. Римське приватне право : навч. посіб для підготовки до іспитів / упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 135 с.
11. Сімейне право України : підручник Т. В. Боднар. В. С. Гопанчук, О. В. Дзера ; за заг. ред. Т. В. Боднар, О. В. Дзери. 2-ге вид., стереотип. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 520 с.
12. Дубович О., Шведенко П., Кальян О. Цивільний позов в кримінальному процесі. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. № 5(11). С. 247–262. URL: http://surl.li/krfs
13. Кальян О.С., Купченя Л.І., Шведенко П.Ю. Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2023. № 3. С.215-218. URL : http://surl.li/krfru
14. Shevchenko, N., Marukhlenko, O., Trach, O., Shvedenko, P., Dubovych, O. The Use of Data Analytics in Public Administration for Corruption Prevention During Hybrid Warfare, Pakistan Journal of Criminology, 2024, 16(2), С. 943–958
15. Сьомич М.І., Стрілець Б.В., Шведенко П.Ю. Медіація в трудових спорах: перспективи застосування в Україні та досвід Європейського Союзу. Електронне наукове фахове видання

«Юридичний науковий електронний журнал». С. 409-413. http://www.lsej.org.ua/9_2024/100.pdf
16. П. Шведенко, О. Дубович, І. Муравйова. Правова держава як гарант прав людини: виклики сьогодення і перспективи розвитку. № 1(55) (2025): Наукові перспективи URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/19470/19473

Інформаційні ресурси:

17. Законодавство України: офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon.rada.gov.ua.
18. Офіційний сайт Президента України. URL : http://www.president.gov.ua.
19. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – URL : http://www.kmu.gov.ua.
20. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL : http://www.nbuv.gov.ua/
21. Бібліотека українських підручників. URL : http://pidruchniki.ws/pravo.
22. European Court of Human Rights. URL : https://hudoc.echr.coe.int
23. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL :.https://reyestr.court.gov.ua/Page/1
24. Офіційний сайт Верховного Суду. URL : https://supreme.court.gov.ua.
25. Пошуково-аналітичний портал “Суд на долоні”. URL : https://conp.com.ua
26. Опендатабот : сторінка пошуку судових рішень. URL : https://court.opendatabot.ua